

Fővárosi Ítéltábla

11.Gf.40.191/2021/11.

A Fővárosi Ítéltábla dr. Vas Tibor kamarai jogtanácsos által képviselt Nemzeti Adó- és Vámhivatal (cím1) felperes részéről kezdeményezett,

a Hirka és Pazar Ügyvédi Iroda (cím2.; ügyintéző: dr. Hirka Zoltán ügyvéd) által képviselt alperes1 (cím3.) I. rendű alperes és alperes2 (cím3.) II. rendű alperesek ellen

vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránti perében

a Fővárosi Törvényszék 2021. május 19. napján meghozott 13.G.40.562/2020/25. számú ítélete ellen, a felperes részéről 27. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban – 2021. november 3. napján megtartott nyilvános tárgyaláson – meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 33/A. § (1) bekezdés alapján indított keresetet az alperesekkel szemben. Elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy az alperesek mint a adós (a továbbiakban: adós) volt ügyvezetői a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezetői feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látták el, és ennek következtében a felperes 23.209.206 forint összegű hitelezői követelésének teljes

mértékben történő kielégítése meghiúsulhat. Másodlagos kérelme annak megállapítására irányult, hogy az alperesek fenti magatartása következtében az adós vagyona 162.618.000 forinttal csökkent.

Előadta, hogy az alperesek nem tettek eleget a Cstv. 31. § (1) bekezdésében írt kötelezettségeiknek, így a Cstv. 33/A. § (5) bekezdését kell alkalmazni. Az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének időpontját legkésőbb 2015. december 31-ével határozta meg. Keresetét az adós 2015. évi éves beszámolójának adataira alapította.

[2] Az alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Nem vitatták, hogy nem tettek eleget az éves beszámoló letétbehelyezési és közzétételi kötelezettségüknek, azonban arra hivatkoztak, hogy a könyvelő cég nem végezte el a feladatait, és az iratok kiadását is megtagadta. Álláspontjuk szerint minden tőlük telhetőt megtettek a hitelezői igények kielégítése érdekében, indokolatlan pénzügyi kockázatot nem vállaltak. Vitatták, hogy az adós 2015. december 31-ével már fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, és azt is, hogy a vagyona az érintett időszakban 162.000.000 forinttal csökkent.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és megállapította, hogy a felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 36.000 forint eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet indokolása szerint a felperes hitelezőnek minősül, míg az alperesek a megalakulástól a felszámolás elrendeléséig az adós társaság vezetői voltak. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontját illetően egyetértett a felperessel, mert a 2015. decemberi fordulónap adatai szerint az adós rövid lejáratú kötelezettségei meghaladták a forgóeszköz állományát. Ebből azt a következtetés vonta le, hogy a rendelkezésére álló likvid eszközök nem fedezték az esedékes tartozásokat, és emellett 2015. december 31-ét követően rendszeressé váltak az adós elleni végrehajtási eljárások is.

Rámutatott, hogy a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésével érvényesített jog alapját szolgáló tényeket a felperesnek kellett megjelölnie, így elő kellett adnia a jogellenes ügyvezetői magatartást, vagy olyan cselekményt, mulasztást, amelynek folytán egyéb okból meghiúsulhatott a hitelezői igények kielégítése, a tényállítási kötelezettsége a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésben írtak megvalósulása esetén is fennállt. A felperes azonban a fenti törvényi tényállítási elemeket nem jelölte meg, ezért az elsődleges kereset további feltételeit nem vizsgálta.

A másodlagos kereset folytán kiemelte, hogy az alperesek több alkalommal hitelfelvétellel kívánták rendezni a társaság vagyoni helyzetét, a munkaszerződések, kilépési jegyzékek szintén a gazdálkodás folyamatosságára való törekvést igazolják. Emellett személyes vagyoni biztosítékkal is helytállási kötelezettségeket vállaltak a hitelek törlesztéséért. A felperesnél több fizetésekönnyítési eljárást is kezdeményeztek, és a felperes által indított azonnali beszédési megbízásig az adós a tartozásait ki tudta egyenlíteni. A részleteket végül a számlavezető banknál végrehajtott szoftverfejlesztés közben fellépő adminisztrációs hiba miatt mulasztotta el.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a 2015-ben kimutatott adóhiány, a kiszabott adóbírság és a pótlék a könyvelő cég felróható magatartásának következménye volt. Mindezek miatt nem állapítható meg, hogy az alperesek rosszhiszeműen gazdálkodtak, illetőleg a hitelezőket sértő magatartást folytattak. Ezzel szemben arra törekedtek, hogy az adós fizetőképességét megőrizték, és nem merült fel arra vonatkozó bizonyíték, hogy olyan döntést hoztak, amely indokolatlan üzleti kockázatot jelentett. A vezetők felelőssége nem állapítható meg, ha az adós a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben is folytatja a gazdasági tevékenységét, ésszerűtlen kockázatot nem vállaltak, azonban az adós megmentése érdekében tett indokolt intézkedéseik ennek ellenére nem vezetnek eredményre. A körütekintő és eredményes gazdálkodást mutatja az is, hogy 2017. január 1. és április 1. között a főkönyvi kivonat szerint az adósnak több mint 8.000.000 forint nyeresége volt. Az alperesek igazolták, hogy az iratátadási kötelezettségüknek részben eleget tettek, a 2016. és 2017. évi könyvelési iratokat átadták, a tevékenységet lezáró mérleget elkészítették. Ezt a felszámoló írásbeli nyilatkozata is igazolja, míg a felszámoló által kiírt nyilvános pályázati hirdetés azt tanúsítja, hogy a vagyontáda is megtörtént. A felperesek nem szolgáltatottak olyan bizonyítékot, amely az alpereseknek a felszámolási eljárásban való mulasztását vagy rosszhiszemű eljárását igazolja, ezért az alperesek a Cstv. 33/A. § (4) bekezdése alapján kimentették magukat a felelősség alól. A tevékenységet záró mérleg szerint az adós rendelkezett vagyonnal, így a vagyonsökkenést a felperes nem bizonyította, ugyanakkor a 162.618.000 forintban állított vagyonsökkenésnél a 2015. évi bevallásból kizárólag a társaság aktíváit vette figyelembe. A fentiek alapján a felperes a másodlagos kereset szerinti törvényi tényállási elemeket sem bizonyította, ezért az elsőfokú bíróság a keresetet teljes egészében elutasította.

[4] A felperes az ítélet elleni fellebbezésben annak megváltoztatásával a kereset teljesítését, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására kötelezését kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete megsértette a Cstv. 33/A § (1) bekezdését. Nem helytálló az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a felperes a törvényi tényállási elemeket nem jelölte meg. A felperes ezzel szemben teljes körűen megjelölte és bizonyította a törvényi tényállási elemeket, ez még az ítélet indokolásából is kiderül (32. bekezdés). Az elsődleges keresetét annyiban pontosította, hogy az adós felszámolási eljárását egyszerűsített módon befejező és az adóst jogutód nélkül megszüntető végzés tartalmára tekintettel a követelésének alig több mint 1%-a (273.050 forint) megtérül, de a fennmaradó összegre a kereset változatlanul alapos. Az elsőfokú ítélet kihirdetését követően meghozott, a felszámolási eljárást egyszerűsített módon befejező végzés egyértelműen megállapítja, hogy a felszámolás kezdetekor az adósnak nem volt vagyona, míg az alperesek az elsőfokú eljárásban elismerték, hogy az adós a tevékenységét záró mérleg szerint 170.245.000 forint összegű vagyonnal rendelkezett, így a vagyonsökkenés és annak mértéke is megállapítható. Az irathiany miatt a felszámoló a felszámolási eljárás egyszerűsített befejezését kezdeményezte. Ennek következtében a felszámolási eljárást nem lehetett az általános szabályok szerint lefolytatni. Ezekből az adatokból a vagyonsökkenés és annak mértéke is megállapítható. A felszámolást befejező végzés ismeretében az adós kölcsönügyletei és az abból származó bevétel, valamint annak felhasználása a per elbírálása szempontjából már nem lényeges.

[5] Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

Előadták, hogy az elsőfokú bíróság a jogszabályoknak megfelelő érdemi döntést hozott. A felperes fellebbezésével szemben az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes az alperesek felelősségére alapot adó törvényi tényállási elemeket nem jelölte meg, így az elsődleges kereset érdemben nem volt vizsgálható. A felperes a másodlagos kértelmét sem támasztotta alá, mert az alperesek rosszhiszemű gazdálkodására utaló hitelezői érdekeket sértő magatartásra sem közvetlen, sem közvetett bizonyíték nem merült fel. A felperes nem bizonyította a másodlagos kereset szerinti törvényi tényállási elemeket sem. Az alperesek vezetői felelősségének megállapítása szempontjából a felszámolási eljárást lezáró végzésnek nincs érdemi jelentősége. Az alperesek igazolták, hogy az iratátadási kötelezettségüket legalábbis részben teljesítették és a tevékenységet lezáró mérleget elkészítették. Ezt meghaladóan az adós vagyont is átadták, amelyet a nyilvános pályázati hirdetmények igazolnak. A per érdemét nem érinti a felperes hitelezői követelésének megtérülési aránya, mert ha az alperesek a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezetői feladataikat a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látták el, nincs jelentősége, hogy az adós vagyona csökkent-e vagy a hitelezői követelések teljes mértékben történő kielégítése mennyiben hiúsulhat meg. Az elsőfokú bíróság helyesen vonta le azt a következtetést, hogy az alperesek a Cstv. 33/A. § (4) bekezdése alapján kimentették magukat a mögöttes felelősség alól.

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletének a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 358. § (5) bekezdése alapján nem volt jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között teljes egészében bírálta felül.

[7] A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a kereset elbírálásához szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg, és a jogszabályoknak maradéktalanul megfelelő érdemi döntést hozott. A másodfokú bíróság az ítélet indokolásával is egyetértett, ezért a felperes fellebbezése folytán csupán az alábbiakat emeli ki.

[8] A Pp. 170. § (2) bekezdés c) pontja alapján már a keresetlevél érdemi részében fel kell tüntetni az érvényesíteni kívánt jogot és a kereseti kérelmet megalapozó tényeket, míg a perfelvételnél a jogvita kereteit – egyebek mellett – a keresetlevélben és a perfelvételi iratban feltüntetett, illetve a perfelvételi tárgyaláson előadott tényre és jogra vonatkozó állítások és tagadások határozzák meg. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint érvényesített jog alapja, hogy a gazdálkodó szervezet vezetője a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési

feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, és ezáltal a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes kielégítése más okból megghiúsulhat. Mindezekre tekintettel a felperesnek elő kellett adni a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontját, valamint az alpereseknek azt a magatartását, amiből megállapítható, hogy az ügyvezetői feladatukat nem a hitelezők elsődlegessége alapján látták el, és azt is, hogy az adós vagyona ezzel okozati összefüggésben mennyiben csökkent, vagy a hitelezők követelésének kielégítését milyen magatartással hiúsították meg. A bíróság a felperes által érvényesített jogot az annak alapjául megjelölt tények figyelembevételével bírálhatja el, ezért a felperes tényállításai alapján kellett értékelni a felek által szolgáltatott bizonyítékokat.

[9] A fellebbezésben előadottakkal szemben az éves beszámoló letétbehelyezési és közzétételi kötelezettség elmulasztásából nem következik a hitelezői követelések kielégítésének az esetleges vagyonsökkenésen túlmutató okból történő megghiúsítása. A Cstv. 33/A. § (5) bekezdés a felekre háruló bizonyítási kötelezettséget fordítja át az alperesek terhére, azonban a bizonyítási kötelezettségre irányadó szabály alapjául szolgáló tények megvalósulása csak a bizonyítástól, és nem a tényállítási kötelezettség teljesítésétől mentesíti a felperest. A fentiek figyelembevételével az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az elsődleges kereset alapjául szolgáló tények tekintetében a felperesnek meg kellett volna jelölnie az alperesek károkozó magatartását, és ezzel a magatartásával okozati összefüggésbe hozható, a vagyonsökkenésen túlmutató egyéb okot, amely miatt a hitelezői igények kielégítése megghiúsulhatott, azonban a felperes ennek megfelelő tényállítást nem adott elő. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a jogszabályok megfelelő alkalmazásával, helyes indokokkal utasította el a felperes elsődleges keresetét.

[10] A másodfokú bíróság az eshetőlegesen előterjesztett másodlagos kereset elutasításának indokaival is egyetértett. A felperes a keresetét az adós 2015. évi éves beszámolójában feltüntetett adatokra alapította. Ezzel szemben az alperesek alappal hivatkoztak arra, hogy a felszámoló 2019. február 14-i írásbeli nyilatkozata azt tanúsítja, hogy a felszámolás kezdetének időpontjában a zárómérleg adatai szerint az adós 25.354.000 forint tárgyi eszközzel, 143.119.000 forint összegű követeléssel és 1.772.000 forint pénzeszközzel rendelkezett, így a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése (2015. december 31.) és a felszámolás kezdete között vagyonsökkenés nem mutatható ki. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság azt is helyesen állapította meg, hogy az alperesek által szolgáltatott bizonyítékok alátámasztják azt az állításukat, hogy az adós vagyonában a 2015. december 31. és 2018. április 24. közötti időszak alatt a magatartásukkal okozati összefüggésben a keresetben állított 162.618.000 forint vagyonsökkenés nem következhetett be.

[11] A felperes állítását a felszámolási eljárás egyszerűsített befejezését elrendelő végzés tartalma sem támasztja alá, mert a felperes állításával ellentétben a végzés nem azt állapította meg, hogy a felszámolás kezdetekor az adósnak nem volt vagyona, hanem azt, hogy a felszámolás befejezésekor az adós vagyonának hiányában a felszámolási eljárásban nyilvántartásba vett 7 hitelező igényének kielégítése nem lehetséges. A felszámolás kezdő időpontjától az adós vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatot csak a felszámoló tehet [Cstv. 34. § (2) bekezdés], ezáltal a zárómérlegben feltüntetett követelések alapjául szolgáló kötelmi hatályú jogok érvényesítésére is csak a felszámoló jogosult. Ebből következik, hogy a

felszámolás kezdő időpontjától a mérlegben kimutatott 143.009.000 forint összegű követelést alkotó vagyonelemekkel az alperesek már nem rendelkezhetek, így az ennek megfelelő későbbi mérleg szerinti vagyonsökkenés a magatartásukkal eleve nem hozható okozati összefüggésbe. Az elsőfokú bíróság arra is helyesen mutatott rá, hogy a felszámolási eljárásban keletkezett okiratok tanúsága szerint az alperesek az adós meglévő ingó vagyonát átadták a felszámolónak, aki azokat nyilvános pályázatok útján megkísérelte értékesíteni. Amennyiben a felszámolási eljárás tartama alatt a felszámoló egyáltalán nem vett volna át vagyoni elemeket, a felperes követelésének részbeni kielégítésére sem lett volna semmilyen fedezet. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdés alapján érvényesített megállapítás iránti kereset tartalmát a felperes követelésének részbeni megtérülése nem érinti, mert az a felszámolási eljárás jogerős lezárásáról hozott határozat Céggözlönyben való közzétételét követően a Cstv. 33/A. § (11) bekezdés alapján indított marasztalás iránti perben lenne csak értékelhető.

[12] Mindezek mellett az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékok (okiratok és tanúvallomások) ellentmondásoktól mentes okszerű értékelésével jutott arra a meggyőződésre, hogy az alperesek eredményesen bizonyították azt a tényállításukat is, hogy a felszámolás kezdő időpontjáig nem tanúsítottak a hitelezői követelések kielégítésének megghiúsulását eredményező felróható magatartást.

[13] A Cstv. 33/A. § (5) bekezdés alkalmazásával az alpereseknek azt kellett bizonyítani, hogy a felperes keresetében előadott tények ellenére a vezetési feladataik ellátása során a hitelezők érdekeit figyelembe vették, így az adós nem az alperesnek felróható okból vált fizetéseképtelenné. A Cstv. 33/A. § (4) bekezdés határozza meg a felelősség alóli kimentés alapjául szolgáló olyan tényeket, amelyek bizonyításával az adós vezetője a felróhatóságának hiányát igazolhatja, azonban a kimentéssel történő védekezés és bizonyítékainak elbírálása is attól függ, hogy a felperes a keresetében milyen összefüggésben állította a vezető felróható magatartását. A felperes azonban a keresetében előadott vagyonsökkenéshez vezető konkrét, a hitelezők érdekeit sértő vezetői magatartásokat egyáltalán nem jelölt meg, kizárólag a 2015. évet lezáró éves beszámoló adataira hivatkozott. Ezzel az alperesek védekezését jelentősen megnehezítette, mert a kereseti tényállítás hiányossága folytán a bizonyítási kötelezettségüknek úgy kíséreltek meg eleget tenni, hogy több év folyamatában mutatták be az adós gazdálkodásával kapcsolatos valamennyi utólag igazolható tevékenységüket.

[14] A Cstv. 33/A. § (1) bekezdés alkalmazása szempontjából az alperesek magatartását a rájuk irányadó gondossági mérce szerint az észszerű gazdasági kockázatokkal értelemszerűen együtt járó és az adott helyzetben ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható döntések figyelembevételével kell elbírálni. Az elsőfokú bíróság részletesen értékelte azokat a körülményeket, amelyek az adós fizetéseképtelenségéhez vezettek, és ehhez képest a jogszabályok helyes értelmezésével emelte ki, hogy a vezetők felelősségének megállapítására nem ad alapot, ha az adós fizetőképességének helyreállítása érdekében megtett intézkedéseik nem vezettek sikerre. A Cstv. 33/A. § intézményes felelősségátvitelt tartalmazó, a gazdasági társaság szervezetére vonatkozó egyes felelősségi szabályokat áttörő, a hitelező és a vezető tisztségviselő közötti kártérítési kötelmet keletkeztető rendelkezés, amelynek érvényesítéséhez nem elegendő, hogy az adós fizetéseképtelenné válik és egy adott időpontban nem képes teljesíteni a tartozásait. Az alperesek felelősségére okot adó kártérítési jogviszony

nem az erőfeszítésük ellenére elmaradt gazdasági eredményből, hanem csak a jogellenes károkozó magatartásukból keletkezhet.

[15] Ha a vezetők megtesznek minden tőlük elvárható intézkedést az adós gazdálkodásának helyreállítása érdekében, jogellenes felróható magatartás hiányában a felperest nem illeti meg a jogosultság az alperesekkel szemben az intézményi felelősséget áttörő kártérítési jogviszony alapjául szolgáló tények megállapítására. A felperes és az adós jogviszonyában bemutatott okiratok is azt támasztják alá, hogy az alperesek mindvégig törekedtek – részben a megbízott könyvelő cég magatartása miatt keletkezett – adótartozás kiegyenlítésére, amit végül a részletfizetési kedvezmény megvonása miatt nem tudtak a korábban tervezett módon teljesíteni, mindez azonban nem ad alapot a felróhatóságuk megállapítására. A szolgáltatott bizonyítékok alapján a másodfokú bíróság is arra a meggyőződésre jutott, hogy a fizetésektelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésétől kezdődően az alperesek abban a reményben folytatták a gazdasági tevékenységüket, hogy a fennálló tartozások ellenére az adós visszanyeri a fizetőképességét. Észszerűtlen gazdasági kockázatot nem vállaltak, és a hitelezők hátrányára a magánérdeket nem helyezték előtérbe. Ezzel szemben az adós gazdálkodásának folytatása érdekében a kölcsönszerződések megkötésével magánvagyonukat kockáztatva vállaltak szerződést biztosító mellékkötelezettségeket. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság azt is helyesen állapította meg, hogy az alperesek a Cstv. 33/A § (4) bekezdésében foglaltak szerint a felelősség alóli mentesülés alapjául szolgáló tényeket is bizonyították.

[16] A kifejtett indokokra tekintettel a másodfokú bíróság a bizonyítékok Pp. 279. § (1) bekezdés szerinti együttes értékelésével az elsőfokú bírósággal egyezően arra a meggyőződésre jutott, hogy az alperesek a rájuk háruló bizonyítási kötelezettségüknek eleget tettek, mert az általuk szolgáltatott bizonyítékokkal alátámasztották, hogy a kereset alapjául szolgáló tényekkel szemben a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében írt törvényi tényállási elemek nem valósultak meg, ezért az elsőfokú bíróság ítélete a fellebbezésben előadott okok miatt nem jogszabálysértő.

[17] A fentiek alapján az elsőfokú bíróság maradéktalanul helyes indokolással a jogszabályoknak mindenben megfelelő döntést hozott, így a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdés alkalmazásával – a Pp. 386. § (4) bekezdése szerint visszautalva annak helyes indokaira – helybenhagyta.

[18] Az eredménytelenül fellebbező felperes a másodfokú eljárással felmerült költségeit maga viseli, míg az alperesek a másodfokú eljárásban a Pp. 81. § (1) bekezdés szerint költséget nem számítottak fel, ezért a jogi képviselőjük eljárásával összefüggő másodfokú perköltségről nem kellett rendelkezni.

[19] A felperes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezése illetéket a Pp. 102. § (6) bekezdés alapján az állam viseli.

Budapest, 2021. november 3.

dr. Volein Anna s.k.
s.k.

dr. Bleier Judit s.k.

dr. Kovács Mária

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A kiadmány hiteléül: